

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

IZROČI SINCLAIRJA VELEPOROTI.

Senatna zadeva bo odkazana, ker je tako upati, da bo preiskava hitreje izpod rok.

SENAT JE PRIZNAL, DA JE SINCLAIR 'PODARIL' REPUBLIKANECM \$75.000.

Washington, D. C. — Senatni odsek je priporočil senatu, da odkaze Sinclairjevo zadevo o nedolžnosti pravdniku v distriktu Columbia, ki naj uvede porotno sodejanje proti oljnemu magnatu, ki ni maral odgovarjati na vprašanja pred preiskovalnim senatnim odsekom.

Kateri odsekovi člani se bili priklonili, da bo izkušal senat do najemnika teopatskih oljnih rezerv predse radi tega, ker se je odločil odgovarjati preiskovalnemu senatu. Ali v takšnem slučaju bi odgovor predvsemno končal s sodno presojavo; in to bi ne bilo nič drugega kakor to, za čimer strežbovsko priporočilo.

Da sklepa, izročiti Sinclairjevo zadevo krajevnim sodnim oblastem, je prišel senatni odsek pozneje, ko je razmotril o vprašanju, kako bi bilo, če bi Sinclairja izročili senatnemu redarju za to, da je bil pri volji odgovarjati na vprašanja, ki so se odsekovi člani dobobra odzvali na vprašanje, so došli, da bi se Sinclair potem kaj izmuznil na svobodo.

Senatni poročevalci Hardinga Vivian je pozvan pred senatni odsek. Če ima povedati, kar ve o tistih 100 delnicah, ki jih je dal Sinclair republikanski stranki za podporo strankinega priznanja, da je nobene delniške transakcije Sinclairjem. Priznal pa je, da je Sinclair 'podaril' republikanski stranki \$75.000 tisto leto, ko je dobil teopatske oljne rezerve v najem.

Odsek ne bo pozval predse Hardinga tajnika. Prečital bo le bralstvo, v kateri tisti tajnik odobro o tisti delniški transakciji.

Evangelista Ala Jenningsa bodo tudi zaslišali. Izprašali ga bodo, kako je z njegovo zatrditvijo, da je imel milijon dolarjev glavne vloge ob nominaciji predsednika Hardinga. Jennings se sedaj nahaja v Californiji.

Kaj dospe blagajnik republikanske stranke Fred W. Upham v Washington, da pove, kako je s Sinclairjevimi političnimi prijatelji, je še negotovo. Upham je bil na zapadu, 'ali odsek upa, da njegovo izpovedbo tekmovalno tedna. Naročeno mu je, naj prinese s sabo vse knjige, iz katerih bi se razvidno, koliko je stranka prejela od oljnega magnata.

VOZ OROŽJA V HONDURAS PREPOVEDAN.

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge je s posebnim razpisom v soboto prepovedal pošiljanje orožja in streliva iz Združenih držav v Honduras, kjer je v teku civilna vojna.

Strajk v Londonu se nadaljuje. London, 24. marca. — Strajk 1000 tramvajskih in omnibuskih voznikov v Londonu se nadaljuje. Nobena stranka noče odnesti. Delavska vlada je uvedla preiskavo, ki bo končana v par dneh.

Morska mina ubila 16 oseb. London, 24. marca. — Iz Kaira je bilo razstrelba morske mine, ki je bila v vodi od velike eksplozije, ubila 16 oseb, večinoma civilisti, blizu Rosette v spodnjem delu Nila.

Ameriški parnik potopil britako ladjo. Newswend, Anglija, 24. marca. — Ameriški parnik "American Merchant" je danes zjutraj sunil britanski parnik "Matatus" runaj v severnem delu Irskije. Angliški parnik je tako veliko luknjo, da se ni mogel pogrezni. Osem mornarjev je izgubilo življenje.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Senatni preiskovalni odsek je sklenil izročiti oljnega magnata Sinclairja zvezni veleporoti. Justični tajnik Daugherty je postal pretežko breme za republikance. Zasliševanje pri pretrganju do srede.

Modernisti zopet zmagali v debati. Coolidge prepovedal izvažanje orožja v Honduras.

Stara, morda najstarejša slovska lobanja odkrita v Kaliforniji.

Inozemstvo.

Trockij predlaga MacDonaldu, naj Rusija in Velika Britanija razorožita svet in razveljavita versalske pogodbe.

MacDonald je odrekel osebni sestanek s Poincarejem.

Nov reparacijski konflikt med Anglijo in Francijo.

Mussolini je zopet izjavil, da Italija potrebuje veliko armado.

Muslimanski klerikalci zadržali republiko v Perziji.

Mehiški nadškof, ki je podpiral vstaje, prosi Obregona milosti.

Modernisti zopet zmagali v debati.

New York, N. Y. — V debati, v kateri je šlo za vprašanje, ali je brezmadežno spoštje Jezusa Krista v smislu moderne znanosti možno, ali ne, so razsodniki prisodili zmago duhovnu Charlesu Franciscu Potterju, ki zagovarja verski modernizem. Ta je porazil duhovna Johna Roacha Stratona, ki je trdil, da je čudežno deviško spoštje Jezusa Krista dejstvo in bistven nauk kristjanske vere.

Značilni napredek moderne vede, ki je naredila večerjane čudeže za nekaj 'čisto navadnega dandanes, zametuje trditve raznih modernistov, češ, da je brezmadežno spoštje Jezusa Krista nekaj nemožnega, je dejal duhoven Straton v svojih prvih stavitvah. Kakor je namignil, mora moderna veja ob pomanjkanju konkretnih postav za naravne pojave sprejeti nauk o brezmadežnem spoštju za čudež. Možnost vsakojake čudeže bodo dokazale še prihodnje znanstvene preiskave, je dejal. (Duhoven se je hude zmotil, ko je izrekel to trditve. Prezri je ali nalašč ali pa iz nevednosti glavno načelo modernih preiskavanj. Moderna veja se ne upira dvomu. On ne obsoja tiste, ki se protivi tej ali oni teoriji. Veda pravi: 'Dobro. Ničesar nima proti tvojemu ugovorjanju. Izpodbij mojo teorijo s dokazi! Dvomi so glavna gonilna sila v mojih preiskavanjih!' Cerkev ne trpi dvomov, še manj pa dokazov. Ona je postavila veliko število raznih bedastih dogem, v katere morajo verniki verovati brezpogojno. Vera v brezmadežno spoštje je ena taka dogma, ona o papeževi nezmotljivosti druga itd. — O. ur.)

Potter je z znanstvenimi dejstvi dokazal, da je deviško spoštje Jezusa Krista naravno nemogoče in obenem pa tudi nepotrebnost kot bistveni nauk kristjanske vere. Potem pa je tudi porval svojo nespornost, naj dokaže dejstvo deviškega spoštja. Tega mu seve 'pobožni' duhoven Straton ni mogel dokazati. Zato so tudi sklenili razsodniki, da je Potter dobrodušen dokazal svoje 'brezversko' stališče, ter mu prisodili zmago. V drugi razpravi so razsodniki rajši verjeli Stratonu, ki je izkušal dokazati, da nista zemlja in človek plod večne evolucije, čeprav govore vsa dognanja moderne znanosti za evolucijo.

Potter in Straton sta imela še dve debati. V prvi je šlo za vprašanje, ali je sv. pismo beseda božja, ali ne. Potter je ob tej priliki dokazal, da ni sv. pismo beseda božja. In razsodniki so mu prisodili zmago. V drugi razpravi so razsodniki rajši verjeli Stratonu, ki je izkušal dokazati, da nista zemlja in človek plod večne evolucije, čeprav govore vsa dognanja moderne znanosti za evolucijo.

Potter in Straton sta imela še dve debati. V prvi je šlo za vprašanje, ali je sv. pismo beseda božja, ali ne. Potter je ob tej priliki dokazal, da ni sv. pismo beseda božja. In razsodniki so mu prisodili zmago. V drugi razpravi so razsodniki rajši verjeli Stratonu, ki je izkušal dokazati, da nista zemlja in človek plod večne evolucije, čeprav govore vsa dognanja moderne znanosti za evolucijo.

Chicago in okolice: V sredo delovalo oblačno. Temperatura v zadnjih 2 urah: najvišja 42, najnižja 35. Sonce izide 5:46, zaide ob 6:06.

PREMIER

Chicago in okolice: V sredo delovalo oblačno. Temperatura v zadnjih 2 urah: najvišja 42, najnižja 35. Sonce izide 5:46, zaide ob 6:06.

DAUGHERTY RE-PUBLIKANECM V NAPOTJE.

Na pravosodnem departamentu so se dogajali škandal, ki se jih da primerjati edino s korupcijo na evropskih dvorih v osemnajstem stoletju.

COOLIDGE SE IZNOVA PEČA Z VPRAŠANJEM DAUGHERTYJEVE ODSTAVITVE.

Washington, D. C. — Na predvečer nadaljnih razkritij v Daughertyjevi aferi splošno uradno korupcije in drugih škandalov, ki so skoro neverjetnega značaja, kakor je rekel senator Wheeler, je javnost zaznala, da se spet pečajo v Beli hiši z vprašanjem o odločitvi pravosodnega tajnika.

Predsednik Coolidge se zopet posvetojuje s svojimi svetovalci o tem, da bi zahteval od Daughertyja resignacijo ali ostavko. Odkar je bil šel pravosodni tajnik Daugherty v Chicago in Florido, je zadeva njegove resignacije počivala. Pravosodni minister je dal predsedniku vedeti, da je pri veliki odstopiti le tedaj, če ga predsednik pismeno pozove, naj odstopi.

Daugherty je dal predsedniku ta ultimatum, da mu bo škodoval na primarnih volitvah s svojim političnim vplivom, če bi ga prišli k resignaciji.

Coolidge se je potem odločil, da ne bo zahteval njegove ostavke. Uklonil se ni samo pravosodnemu tajniku, nego tudi načelniku republikanskega narodnega odbora Johnu T. Adamsu, ki se je zavezal za Daughertyja ter opozoril predsednika na to, da bi utegnili razdati druge kabinetne člane znakom usoda, če bi moral Daugherty zapustiti svoje mesto v kabinetu.

Kakor vse kaže, so predsednika hudo razburile izpovedbe zadnjega tedna. Kajti vse težko obremenjujejo najožje prijatelje pravosodnega tajnika. Vrhtega je prišlo tudi na dan, da je Will Hays prejel od Sinclairja potem, ko je ta dosegel najemniško pogodbo za izrabljanje teopatskih mornaričnih oljnih rezerv, za republikanski narodni odbor 'vezilo' v znesku po \$75.000.

Izpovedbe v oljnem škandalu in Daughertyjevi aferi so pokazale Hardingovo administracijo za najslabši in najpropadnejši režim, kar jih je še imela doslej ta država. Te niso razburile samo predsednika Coolidgea, nego tudi druge voditelje v republikanski stranki.

Ta korupcija nima primera v zgodovini te države. Prekašajo jo morda le še spletke in kovarstva najkoruptnejših evropskih dvorov v osemnajstem stoletju. Vsa pošena javnost se strni zgraža nad njimi.

V celoti smatrajo to breme pretežko, da bi ga mogla zmoči republikanska stranka na predsedniških volitvah. Republikanski voditelji so uverjeni, da bo Coolidge imenovan na narodni konvenciji v Clevelandu za predsedniškega kandidata na republikanski strani, ali dvomijo pa, da bi bil tudi izvoljen, če ne bodo storjeni koraki za vzpostavitev izgubljenega zaupanja v stranko.

Med voditelji je bilo prevladalo mnenje, da bo Daugherty odstopil takoj po dokončanju preiskave, naperjene proti njemu in pravosodnemu departamentu. Ali vse kaže, da se bo preiskava vlekla še tedne in tedne, in strankini poglavarji so čedalje nemirnejši in nepokojnejši. Razen načelnika Adamsa zahtevajo iznova Daughertyjevo odstranitev iz kabineta, češ, da si nakopile administracija neizogiben poraz, če ostane pravosodni minister še mesec dni na svojem mestu.

Če ni pravosodni tajnik osebno zapleten v škandale na pravosodnem departamentu, jih je moral na vsak način trpeti, ali pa ni vedel, kaj vse počenjajo njegovi najožji prijatelji na pravosodnem departamentu. V obeh slučajih se

je izkazal, da je nesposoben za svojo službo.

Senator Wheeler je rekel, da pride več novih razkritij v Daughertyjevi aferi ta teden na dan. In nekatera bodo še presenetljivejša in bujnejša od vseh dosedanjih.

Mehiški klerikalci plačujejo.

Nadškof, podpartik de la Huerte, pobegnil in prosi Obregona za milost.

Mexico City, 24. marca. — Katoliški nadškof Orcoz Jiminez v Guadalarari je pobegnil že pred dvema tednoma, ko je imel biti aretiran radi sodelovanja v fašistiški revoluciji proti mehiški vladi. Nadškof je zdaj apeliral na predsednika Obregona, naj priznane njegovim pristašem in posreduje pri oblasteh v državi Jalisco, da prenehajo z zapiranjem duhovnov in klerikalcev sploh.

MacDonald zavrnil Poincareja.

Anglija in Francija v novem konfliktu radi reparacij. Angleška delegacija zapustila Pariz. MacDonald skliče mednarodno konferenco.

London, 24. marca. — Danes so ponovno poročali, da angleška delavska vlada skliče mednarodno konferenco zaveznih in asociiranih vlad v svrhu rešitve reparacijskega vprašanja kakor hitro prejme poročilo odbora zvedencev.

Dalje poročajo, da je MacDonald zavrnil predlog Poincareja za osebni sestanek. Francoski poslanik v Londonu je informiral MacDonalda, da bi se rajši sselil s njim osebno kakor pa izmenjaval note, katere vodijo samo v nesporazumljenju.

Vas angleška delegacijska komisija zvedencev se je vrnila v London na posvetovanje z MacDonaldom in zaidničkim ministrom Snowdenom. Odhod angleških delegatov je povzročil veliko razburjenje v Parizu, kar dokazuje, da se je iznova pojavil konflikt med Anglijo in Francijo. Kakor se je izvedelo, se ne morejo angleški in francoski zvedenci zediniti glede moratorija za Nemčijo.

KLERIKALCI V PERZIJU PREČILI REPUBLIKO.

Muslimanski duhovni so mobilizirali 10.000 fanatikov in prisilili zbornico, da je odbila monarhijo.

London, 24. marca. — Iz Teherana javljajo, da se je perzijska zbornica uklonila opoziciji duhovnov in zavrgla predlog za proklamacijo republike. Zbornica pa je odstavila sedanjega šaha Ahmeda Mirzo, ki bi bil v Franciji, in rezerviral tron za njegovega dveletnega sina, katerega bo nadomestoval regent, dokler ne odraste.

Teheran, Perzija, 24. marca. — Muslimanski duhovni so začasno prepeličili ustanovitev republike v Perziji. Izdali so proglas na narod, da je republika brezverska in protimohamedanska ustanova, in organizirali so 10.000 verskih fanatikov, ki so večerj povzročili krvave izgrede in boje z vojaštvom pred zbornico. Fanatiki so vpili: "Dol z republikanizmom! Zival islam in šah!"

Perzijski republikanci dolže Anglijo, da financira protirepublikansko gibanje in intrigira proti sedanji vladi radi koncesij ameriškim kapitalistom.

PRISELNIŠKE KVOTE.

Washington, D. C. — Danska je edina država, ki še lahko pošlje 1.000 izseljencev v Združene države pred 1. julijem. Franciji je kvota izčrpana na 898, Norveški na 953, Estoniji na 741, Švedski na 425 izseljencev, Rusija in Armenija moreta še poslati 58 izseljencev, Islandija 53, Jugoslavija 36 in Avstrija pa 22 ljudi v to državo.

je izkazal, da je nesposoben za svojo službo.

"RAZOROŽIMO SVET", PREDLAGA TROCKIJ MACDONALDU.

Ruski vojni komisar, ki je dal prvi intervju amerškemu poročevalcu, odkar je v zdravilišču, je dejal, da sovražniki sovjetskih republik še danes ne razumejo ruske revolucije, zato pa delajo napačne račune.

Moskva, 24. marca. — "Sovjetska vlada je pripravljena sodelovati do skrajnosti z angleško delavsko vlado v svrhu razoroženja sveta in zavrnjenja versalske pogodbe."

Te besede je izrekel Leon Trockij, ruski vojni komisar, v pismenem intervjuju s L. D. Levinom, poročevalcem Hearstovih listov v Ameriki. To je njegov prvi intervju z Američanom, odkar je govoril s senatorjem Kingom v zadnjem oktobru. Trockij se še vedno nahaja v svojo ženo v Suhumu, kavkaškem letovišču ob Črnem morju, kjer stanuje v majhni vili na morskem bregu. Zdravje se mu je precej izboljšalo. Dnevno jemlje solneno kopel, se vozi v avtomobilu ali na ladji, večkrat gre na lov in dela pet ur dnevno študira ekonomijo in piše knjigo o spominih na Lenina.

Poročevalce je poslal k njemu sela s pismom, v katerem so bila štiri vprašanja in prošnja, naj odgovori nanje in se pusti slikati. Trockij je to storil. Tukaj sledijo vprašanja in odgovori:

1.) Ali bo Lenina smrt kaj učinkovala na sovjetsko vlado in revolucijo?

Odgovor: Ni mi mogoče zasledovati mednarodno časopise in polni meri, odkar sem bolan, vendar pa vem, koliko upajo sovražniki sovjetov od Lenine smrti. Nade naših sovražnikov so nebotično povečevanje velikega moča, ki je mrtev. Toda vse nade naših smrtnih sovražnikov, očitnih in tajnih, zopet slone na slabih in napačnih računih. Ena naših spreje, da nas naši sovražniki ne razumejo in sploh so nezmisljeni razmeti nas. Mi pa njih dobro razumemo. To je lahko, ker mi predstavljamo bodočnost, oni pa preteklost.

V vseh prejšnjih revolucijah je bila vodilna stranka ustvarjena v revoluciji sami in ker se je držala neznanstvenih metod, je bila slaba. Nasprotno se je naša stranka pripravljala desetletja za svojo ulogo. Stranka se drži strogih znanstvenih marksističnih metod, ki so vsota vseh prejšnjih človeških misli. To so metode, katere je začetil Lenin pod pogoji revolucionarne dobe. Primerjanje naše revolucije s prejšnjimi in iz tega izvajati zaključke o naši prihodnosti je največja napaka naših sovražnikov. Mi seveda ne stojimo na mestu v naši revoluciji; potek vseh dogodkov potrjuje pravilnost našega revolucionarnega vidika. Fundamentalno smo tam, kjer smo bili 7. novembra 1917, poleg tega imamo izkušnje sedem let, ki niso pretekla zastoj za nas.

2.) Kako učinkuje priznanje sovjetov po zapadnih vestilih na sovjetsko ekonomsko in mednarodno politiko?

Odgovor: O kakih praktičnih posledicah de jure priznanja se še ne more govoriti. Nepriznavanje je bila fikcija, s katero so se diobli kapitalistične vlade. Priznanje naše vlade ni samo na sebi nič drugega kakor uničenje nespametne fikcije in s tem je odstranjena ena izmed ovir ekonomskega sodelovanja Rusije z zunanjim svetom.

3.) Kakšno značilnost pripisujete nastopu delavske vlade v Veliki Britaniji?

Odgovor: Zgodovina dela nenaadno važen eksperiment. Zdi se, kakor da je Angliji dana zadnja prilika, da ustvari zase novo notranjo in mednarodno pozicijo brez revolucionarnih izbruhov. Gotovo je, da angleška delavska stranka ima zdaj izjemno zgodovinsko priliko, radikalno reorganizirati Anglijo na temelju demokratičnega parlamentarizma. Dejstvo, da Labor party nima večine v parlamentu, je posttrankskega pomena. Stranka lahko predloži odločen notranji in

mednarodni program in če naleti na opozicijo v parlamentu — kar se nedvomno zgodi prejalej — tedaj pi nove volitve pridobe večino.

Ali je delavska stranka sposobna razviti na temelju parlamentarne toliko reformistične enerģije, da saj oslabi in omehča, če še ne odstrani, neizogibno razredno revolucijo v Angliji? Kot revolucionar želim, da bi bilo tako, toda žalibože ne verjamem, da je to mogoče. Delavska stranka bo zamenarila sedanje absolutno izjemno situacijo. Dogodki po svojih potih in reformisti bodo kasneje razočarani in razaljeni, ko stopijo revolucionarji na njihovo mesto.

4.) Ali odobravate sodelovanje z angleško vlado za splošno razoroženje in revizijo versalske pogodbe?

Odgovor: Pripravljeni smo na vsako sodelovanje z angleškim delavstvom v svrhu vsakega, še tako majhnega koraka napram razoroženju sveta, izboljšanja gospodarskih razmer in anuliranja versalske pogodbe, ki je kombinacija blaznosti in največje hudobije. Kako daleč pojde naše sodelovanje, zavisi docela od angleške delavske stranke.

Mussolini zopet rožija e sabijo.

Dejal je pred 4000 župani, da Italija se mora oborožiti do zob.

Rim, 24. marca. — Fašisti so večerj slavili petletnico ustanovitve svoje stranke. V ta namen je bilo izrečno pozvanih v Rim okrog 4000 fašistovskih županov iz vseh krajev Italije. Najprej je bila parada v črnih srajčah pred kraljevo palačo, nato so se župani zbrali v operi Costanzi, kjer je govoril Mussolini. Ko se je Mussolini pokazal na odru s svojimi ministri, so fašisti zagnali svoj bojni krik: "Eja, eja, alala!" — Mussolini je pel slavo "velikim uspehom" fašizma, končno je pa rekel: "Če bo treba, gremo vsi v boj za fašizem. Italija mora imeti veliko armado, veliko mornarico in veliko zračno floto."

PROTI JEKLENIM POŠTNIM VOZOVOM.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Alfred Thom je kot zastopnik železniških kompanij v Združenih državah vložil pri senatnem odseku za meddržavno trgovino ugovor proti predlagani legislaciji, ki naroča železnicam uvesti jeklene poštno vozove, da bi bila tako zavarovana življenja železniških poštnih uradnikov ob železniških nesrečah. Thom je rekel odseku, da bi bili izdatki za tako zavarovanje delavskih življenj preveliki in da bi vzelo dolgo časa preden bi se dalo izvesti takšno postavodajo.

BANKA JE ZAPRLA VRATA.

Crookston, Minn. — Tukajšnja Merchants National banka, ena največjih in najstarejših denarnih zavodov v severozapadnih Minnesoti, je skrahirala. Vlagatelji imajo več ko milijon dolarjev v banki.

Bitka med stavkarji in policijo v Hamburgu.

Hamburg, Nemčija, 24. marca. — Več oseb je bilo ranjenih v bitki, ki je izbruhnila večerj med stavkujočimi pristaniškimi delavci in policijo. Policaji so streljali na delavce.

Francozi v boju v Siriji.

Carigrad, 24. marca. — Iz Aleppa javljajo, da je tretja krvava bitka izbruhnila med francoskimi vojaki in domašini v Siriji.

